

ZÁSADY SPOLUPRÁCE PEDAGOGA A TLUMOČNÍKA

Vymezení rolí:

- Spolupráce mezi pedagogem a tlumočnickem se především řídí základními pravidly (pedagogickými, tlumočnickými i obecně společenskými). Vzájemná spolupráce je vždy postavená na oboustranné důvěře.
- Pedagog i tlumočnick jsou si rovni. Každá z těchto profesí má své specifické postavení a funkci, z nichž vyplývá podoba vzájemné spolupráce pedagoga a tlumočnicka.
- Pedagog je v týmu odborníkem na vyučovaný předmět, je zodpovědný za probíranou látku, zvolenou metodu výuky a přípravu materiálů na konkrétní vyučovací hodinu.
- Tlumočnick je v týmu odborníkem na komunikaci, je zodpovědný za adekvátnost zvoleného překladu i za logistické uspořádání účastníků během komunikační situace.
- Tlumočnick je v komunikační situaci zprostředkovatelem sdělení, sám do situace aktivně nevstupuje, k situaci se nevyjadřuje (z jiné než tlumočnické pozice) ani po skončení tlumočení. Tlumočnick má právo vyjádřit se k prospěchu a chování studentů tehdy, pokud to nějakým způsobem souvisí s tlumočením.
- Tlumočnick je vázán mlčenlivostí, která se týká všeho, co se dozví během tlumočení. Tlumočnick může informovat o komunikaci a dění, ve které byl přítomen jako účastník komunikace, nikoli jako tlumočnick.
- Během vyučování učitel komunikuje se žáky vždy za přítomnosti tlumočnicka.
- V případě nepřítomnosti tlumočnicka zajistí koordinátor tlumočnicků nebo vedení školy jeho zástup (jiného tlumočnicka českého znakového jazyka).
- Není-li ve škole přítomen jiný tlumočnick, pedagog nevyučuje, hodina odpadá, nebo zadá za přítomnosti jiného tlumočnicka studentům samostatnou práci.
- V případě nepřítomnosti pedagoga zajistí vedení školy jeho zástup (jiného pedagogického pracovníka).
- Není-li ve škole přítomen jiný pedagogický pracovník, tlumočnick žádným způsobem nevyučuje, ani nezadá samostatnou práci, neboť není oprávněnou osobou k zastupování pedagogického pracovníka školy. Vyučovací hodina odpadá.

Spolupráce před vyučováním:

- Učitel s dostatečným předstihem seznámí tlumočnicka s látkou, kterou bude studentům vykládat a předá tlumočnickovi podklady pro přípravu (materiály, které pro studenty připravil – včetně testů, prezentaci, kterou bude v hodině využívat a další dostupné materiály týkající se výuky – učebnice, pracovní listy, slovníky, mapy, videa atd.).
- Dále seznámí tlumočnicka s cíly vyučovací hodiny.
- Příprava pro tlumočnicka musí obsahovat:
 - informace o struktuře vyučovací hodiny (zkoušení, výklad látky, text atp.)
 - nosné téma vyučovací hodiny (odkaz na kapitolu v učebnici, kterou má tlumočnick k dispozici, odkaz na webovou stránku, téma zpracované učitelem v tištěné nebo v elektronické podobě atd.)
 - materiály, se kterými bude pedagog během výuky pracovat (testy, obrázky, grafy, power-pointová prezentace atd.), včetně těch, které jsou učený pro samostudium žáků
- V případě potřeby poskytne pedagog tlumočnickovi konzultaci nad tématem vyučovací hodiny.
- Tlumočnick a pedagog si domluví základní pravidla spolupráce ve výuce (kde budou sedět/stát atd.).

Spolupráce při vyučování:

- Pedagog a tlumočník přicházejí do třídy společně a společně jsou přítomni také po celou dobu výuky (pokud pedagog potřebuje opustit učebnu, tlumočník ho následuje).
- Pedagog s tlumočníkem by měli být během výuky co nejbližší u sebe, aby žáci mohli pohodlně sledovat oba, v případě, že to z nějakého důvodu není možné, stanoví neoptimálnější rozmístění tlumočník.
- Za průběh hodiny je zodpovědný pedagog – garantuje obsah, metodické a didaktické zpracování, řídí vzniklou diskusi, vyvolává studenty, hodnotí jejich odpovědi atd.
- Tlumočník odpovídá za srozumitelnost a obsahovou adekvátnost svého projevu, následuje cíle vytyčené pedagogem.
- Dále zodpovídá za to, že komunikační situace bude pro všechny účastníky komunikace jasná a přehledná. Jestliže během výuky vzniknou nevhodné komunikační podmínky, které tlumočnickovi technicky nebo jinak znemožní adekvátně tlumočit veškeré sdělované informace, má právo situaci zastavit. Během celého vyučování musí všichni účastníci komunikace rozumět tomu, co se ve třídě odehrává.
- Tlumočník se nesnaží být aktivním účastníkem komunikace, a to po celou dobu výuky - tzn. vyhýbá se soukromým rozhovorům se studenty/žáky a pedagogem nejen během výkladu, ale i při testech, v průběhu samostatné práce atd.
- Tlumočník tlumočí vše, co říká pedagog/student „nahlas“. V případě, že pedagog nemá zrakový kontakt se studenty, tlumočník netlumočí (pokud student o komunikaci neusiluje).
- Tlumočník se může během tlumočení domlouvat se žáky/neslyšícím pedagogem o vhodném použití konkrétních znaků, musí však – v případě, že se jedná o komunikaci se žáky – na to vždy upozornit učitele.

Spolupráce po vyučování:

- Pedagog a tlumočník společně zhodnotí průběh hodiny, formulují – každý v souladu se svou rolí v hodině – chyby nebo nejasnosti, problematické situace, apod., ke kterým v průběhu hodiny došlo. Společně se je snaží odstranit.

Příprava materiálů pro tlumočníka:

- Přípravu tlumočník obdrží nejpozději 3 dny předem. Přípravy na vyučování, které je v první pracovní den v týdnu, obdrží tlumočník nejpozději v poslední pracovní den předcházejícího týdne v 8:00 ráno.
- Tlumočník má právo **odmítnout** tlumočení, na které neměl možnost se připravit (nedostal od pedagoga materiály včas, tzn. v předem smluveném termínu, případně nebyly materiály dostatečné, tzn. nesplňovaly výše uvedené parametry). Za těchto okolností nese plnou zodpovědnost za zrušenou výuku pedagog. Další postup je řešen s vedením školy.